

**VILNIAUS UNIVERSITETO
MEDICINOS FAKULTETO
TARYBA**

**NUTARIMAS
DĖL INDIVIDUALIŲJŲ - BENDRŲJŲ UNIVERSITETINIŲ STUDIJŲ DALYKŲ APRAŠŲ
TVIRTINIMO**

Vadovaudamasi Individualiųjų studijų ir studijų programos pasirenkamųjų dalykų (modulių) įgyvendinimo Vilniaus universitete tvarkos aprašo, patvirtinto Vilniaus universiteto studijų prorektorius 2023 m. liepos 28 d. įsakymo Nr. R-293 redakcija, 9 punktu, bei atsižvelgdama į Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto dekaną 2025 m. vasario 14 d. teikimą Nr. (1.4 E) 150000-DTK-19 „Dėl Individualiųjų – bendrųjų universitetinių studijų dalykų aprašų 2025/2026 m. m. tvirtinimo“, Medicinos fakulteto taryba

n u t a r i a patvirtinti Individualiųjų – bendrųjų universitetinių studijų dalykų (modulių) aprašus.

PRIDEDAMA. Individualiųjų – bendrųjų universitetinių studijų dalykų (modulių) aprašai (9 aprašai).
Skirti visiems VU studentams:

1. Ką apie vakcinas turime žinoti kiekvienas
2. Kūdikių ir mažų vaikų mityba
3. Seksualinė sveikata
4. Šiuolaikiniai sveikatos iššūkiai – nuo užkrečiamųjų ligų iki narkotikų
5. Slaugos teorijos modeliai
6. Žaidimo reikšmė vaiko gyvenime

Turintys pasirinkimo apribojimų:

1. Ergonomika ir universalė aplinka
2. Gyvensenos medicina: mokslu grįstos nespecifinės priemonės lėtinių ligų gydymui ir profilaktikai
3. Lifestyle medicine: evidence-based non-specific interventions for treating and reversing chronic diseases

Vilniaus universiteto studijų programų
 rengimo, vykdymo ir tobulinimo tvarkos
 aprašo priedas

(Vilniaus universiteto studijų dalyko (modulio) aprašo tipinė forma lietuvių kalba)

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Ergonomika ir universali aplinka	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Aušra Adomavičienė Kitas / a (-i):	Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas Sveikatos mokslų institutas Reabilitacijos, fizinės ir sporto medicinos katedra M.K.Čiurlionio g. 21 LT-03101 Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
I pakopa	Individualiai pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Mišri	IV semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: : Funkcinė anatomija, Žmogaus fiziologija ir biochemija	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	64	71

Dalyko (modulio) tikslas		
Studentai įgis žinių ir probleminio mąstymo gebėjimus analizuoti universalios aplinkos kūrimo strategijas, fizinės ir kognityvinės ergonomikos principus, judesio ir pozos ergonomiką, inžinerinę antropometriją, darbo aplinkos ir vietos ergonomiką, profesinius ir ergonominius rizikos veiksnius.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Žinos ir gebės paaiškinti universalios aplinkos kūrimo bei ergonomikos principus, kūno judesių ir pozos ergonomiką, inžinerinę antropometriją ir keliamų rizikų poveikį sveikatai.	Problemos pristatymas paskaitos metu (nuotoliniu būdu medžiagos dėstymas, probleminis mokymas, diskusija, skaidrių ir video demonstravimas);	Egzaminas (žr. kriterijus toliau).
Gebės įvertinti darbo vietą ir judesius, bei atlikti antropometrinius matavimus, identifikuoti rizikas ir analizuoti galimą jų poveikį sveikatai, bei prognozuoti alternatyvas modeliuojant įgalinančios aplinkos sąlygas ir prevencines priemones.	Individualus užduoties pristatymas, plenarinė diskusija ir minčių lietus seminaruose (nuotoliniu būdu);	Diskusija ir formuojamasis vertinimas seminarų metu.
Gebės tikslingai analizuoti mokslinių šaltinių informaciją, sprendžiant	Pratybos auditorijoje – atvejų modeliavimas, situacijų analizė ir pristatymas, diskusijos mažose grupėse, vaidmenų žaidimas.	Atvejų analizės ir modeliavimo formuojamasis vertinimas pratybų metu.

aktualius klausimus, siejamus su ergonomiškos darbo vietos kūrimu, rizikų prevencija ir sveikatos stiprinimu.	Atvejo aprašo vertinimas (žr. kriterijus toliau).
---	---

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Universalios aplinkos koncepcija. Sąvokos „Universalus dizainas“ „Aplinka visiems“ „Įgalinanti aplinka“ Universalaus dizaino 7 principai.	2		2	2			6	3	Naujausių mokslinių straipsnių analizė apie Universalaus dizaino koncepciją XXI amžiuje. Diskusija grupėse apie universalios aplinkos principų įgyvendinimo procesą šiuolaikinėje visuomenėje.
2. Universalios aplinkos kūrimo etapai. Gyvenamoji aplinka. Viešosios erdvės. Darbo aplinka. Neįgalius asmenis įgalinanti aplinka. Teisės aktai, reglamentuojantys aplinkos pritaikymą neįgaliesiems. Aplinkos pritaikymo kontrolės organizavimas.	2		2	2			6	4	Diskusija tarp grupių apie UD kūrimo etapus, bendrus principus viešosioms erdvėms ir namų aplinkai.
3. Ar visgi aplinka gali būti universalė? Skirtingą negalią turinčiųjų aplinkos pritaikymo poreikiai ir UD iššūkiai: 1) žmonių su judėjimo negalia poreikiai 2) sensorinė negalia 3) pažinimo negalia ir alternatyvios komunikacijos priemonės	6		6	6			18	16	Minčių lietus apie neįgalius asmenis įgalinančios aplinkos koncepciją. Situacijų modeliavimas – aplinkos analizė pagal UD principus ir atsižvelgiant individualius asmens poreikius (judėjimo, regos ar pažinimo)
4. Ergonomikos samprata, sąvokos ir sąsajos su universalios aplinkos kūrimu. Žmogus-veiksny. 10 Fizinės ergonomikos principų. 10 Kognityvinės ergonomikos principų	2		2	2			6	8	Diskusija tarp grupių apie ergonomikos principus, pateikiant realios aplinkos pavyzdžius (namų, darbo ar mokslo aplinka).
5. Antropometrinė inžinerija. Judesių ir pozos ergonomika. Antropometriniai duomenys įgalinančios aplinkos kūrimo procese.	2		4	4			10	10	Darbas grupėse modeliuojant situaciją - vertinant antropometrinius duomenis, darbo padėtis, kūno pozas, kūnui tenkančias apkrovas skirtingų judesių metu.

6. Darbas. Darbo saugos principai. Darbo aplinkos ir vietos projektavimo principai, ergonominiai iššūkiai ir sprendimai kuriant UD grįstą darbo aplinką.			2	2			4	4	Mokslinės literatūros skaitymas apie darbo aplinkoje skirtingų profesijų atstovų (pasirinktinai) profesines rizikas ir sąsajas su sveikata. Diskusija tarp grupių apie ergonominių rizikų pavojus sveikatai ir galimas prevencines priemones.
7. Profesinės rizikos veiksniai darbe ir jų poveikis sveikatai. Ergonominių rizikos veiksnių identifikavimo ir vertinimo etapai, jų įtaka žmogaus sveikatai, darbingumui ir gyvenimo kokybei. Prevencinės priemonės.	2		4	4			10	10	
8. Vidiniai ir išoriniai resursai, įrankiai bei pagalbos priemonės specialius poreikius tenkinančios aplinkos (mokymosi, profesinės veiklos ar užimtumo) kūrimas.			2	2			4	10	
9. Darbo vietos vertinimo ir modeliavimo etapai ir principai atsižvelgiant individualius poreikius, UD ir ergonomikos principus, galimas rizikas, rekomendacijų prevencijai parengimas								6	
Iš viso	16		24	24			64	71	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Atvejo analizė ir pateikties rengimas bei pristatymas (PPT formatu)	50 %	Semestro metu	<p>Semestro eigoje, seminarų metu studentas pristato parengtą 1 užduotį (PPT formatu, 20-25 min apimties):</p> <p>Atvejo analizė – užduotis pagrįsta trumpa mokslinės literatūros apžvalga (6-8 moksliniai straipsniai), matavimų/vertinimų ir situacijos analizės rezultatais ir rekomendacijomis. Atvejo analizės pateikties (PPT formatu) vertinamos 5 sritys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dirbančiojo asmens antropometriniai matavimai ir laikysenos / darbo pozos įvertinimas (2 balai); 2. darbo vietos ir aplinkos įvertinimas (2 balai); 3. profesinės rizikos veiksnių įvertinimas (2 balai) 4. ergonominių rizikos veiksnių įvertinimas (1 balai) 5. rekomendacijos ir prevencinės priemonės (3 balai) <p>Vertinamos 6 pateikties pristatymo sritys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) temos atskleidimas, 2) pateikties apimtis ir forma, 3) suvokimas, 4) mokslinių šaltinių naudojimas, 5) terminologija, 6) kalbos taisyklumas. <p>1. Temos atskleidimas: 4 balai – tiksliai ir pilnai atskleistas temos turinys, pristatymas glaustas, tikslus, logiškai organizuotas; 3 balai – pristatymo turinys atitinka temą, tačiau nepakankamai logiškai organizuotas; 2 balai – nepakankamai tiksliai atskleistas temos turinys; 1 balas – pristatymas neinformatyvus, nelogiškai organizuotas; 0 balų – neteisingai atskleistas temos turinys. Jeigu įvertinta 0 balų, toliau nevertinama.</p> <p>2. Apimtis ir forma: 1 balas – pristatymas tinkamos apimties, skaidruolės tvarkingos ir aiškios, neperkrautos; 0,5 balo – netinkama apimtis, pristatymas nepakankamai informatyvus, skaidruolės perkrautos informacija; 0 balų – pristatymas per trumpas ar per daug išplėstas, skaidruolės netvarkingos, perkrautos.</p> <p>3. Suvokimas: 2 balai – puikus pristatomo darbo suvokimas, aiškus minčių ir pateikiamos medžiagos dėstymas, išsamūs atsakymai į klausimus; 1 balas – geras pristatomos medžiagos suvokimas, tačiau nepakankamai aiškus pateikimas, atsakymai į klausimus nepakankamai išsamūs; 0 balų – neteisingai atsako arba visiškai neatsako į klausimus.</p> <p>4. Moksliniai šaltiniai: 1 balas – analizuojami įvairūs mokslinės literatūros šaltiniai, jie tinkami cituojami; 0,5</p>

			<p>balo – analizuojami tik keletas mokslinių šaltinių; jie netinkamai cituojami; 0 balų – pristatymas parengtas neanalizuojant mokslinės literatūros šaltinių.</p> <p>5. Terminologija: 1 balas – teisingai ir tiksliai naudojami terminai; 0,5 balo – nepakankamai tiksliai naudojami terminai; 0 balų – neteisingai naudojami arba nenaudojami specialieji terminai.</p> <p>6. Kalbos taisyklingumas: 1 balas – pristatymo kalba sklandi ir taisyklinga. Tekstas be gramatinių ir stiliaus klaidų; 0,5 balo – nepakankamai sklandi ir taisyklinga pristatymo kalba arba tekste pasitaiko gramatinių ir stiliaus klaidų; 0 balų – pristatymo tekste yra daug gramatinių ir stiliaus klaidų ir kalba netaisyklinga.</p> <p>Pristatymo įvertinimo bendras balas apskaičiuojamas sudėjus visų vertinimo sričių balus. Gautas balų skaičius yra vidurkinamas iki sveiko skaičiaus (pažymio reikšmė) pagal matematinės vidurkinimo taisykles: 10 (puikiai) – kai surenkama 9,5–10 balų; 9 (labai gerai) – 8,5–9,49 balo; 8 (gerai) – 7,5–8,49 balo; 7 (vidutiniškai) – 6,5–7,49 balo; 6 (patenkinamai) – 5,5–6,49 balo; 5 (silpnai) – 4,5–5,49 balo; 4 (nepatenkinamai) – 3,5–4,49 balo; 3 (nepatenkinamai) – 2,5–3,49 balo; 2 (nepatenkinamai) – 1,5–2,49 balo; 1 (nepatenkinamai) – mažiau kaip 1,49 balo; 0 (įvertinimas neįvyko) – kai studentas neteisingai atskleidė temos turinį, pateikties nepristatė (nepateikė), arba pateikė ne savo, o nusirašytą darbą.</p> <p>Gavus mažiau nei 5 balus savarankiška užduotis laikoma neatsiskaityta.</p> <p>PPT pristatymas pasirinkta tema rengiamas studentų grupėse (3-4 studentai).</p> <p>Neatvykus į pristatymą ar neatsiskaičius, leidžiama perlaikyti paskirtu laiku semestro pabaigoje.</p>
Egzaminas (Testas)	50 %	Sesijos metu	<p>Teorinės studento žinios vertinamos taikant testą sesijos metu. Testo žinių vertinimas. Testą sudaro 20 uždarojo tipo klausimų. Į kiekvieną klausimą teisingas vienas atsakymas. Vertinama 10 balų sistema:</p> <p>10 balų – puikios žinios ir gebėjimas (teisingai atsakyta 95-100 proc. klausimų);</p> <p>9 balai – labai geros žinios ir gebėjimas (teisingai atsakyta 85-94 proc. klausimų);</p> <p>8 balai – geros žinios ir gebėjimas (teisingai atsakyta 75-84 proc. klausimų);</p> <p>7 balai – vidutiniškos žinios ir gebėjimas (teisingai atsakyta 65-74 proc. klausimų);</p> <p>6 balai – patenkinamos žinios ir gebėjimas (teisingai atsakyta 55-64 proc. klausimų);</p> <p>5 balai – silpnos žinios ir gebėjimas (teisingai atsakyta 45-54 proc. klausimų);</p> <p>4 balai – labai silpnos (nepatenkinamos) žinios ir gebėjimas (teisingai atsakyta 35-44 proc. klausimų);</p> <p>3 balai – nepatenkinamos žinios ir gebėjimas (teisingai atsakyta 25-34 proc. klausimų);</p> <p>2 balai – nepatenkinamos žinios ir gebėjimas (teisingai atsakyta 15-24 proc. klausimų);</p> <p>1 balas – nepatenkinamos žinios ir gebėjimas (teisingai atsakyta 1-14 proc. klausimų);</p> <p>0 balų – nėra nė vieno teisingo atsakymo arba testavimas nutrauktas dėl studento nedrausmingumo.</p>
<p>Galutinis įvertinimas susideda iš 2 atsiskaitymų įvertinimų - Atvejo analizė (PPT pristatymas, 50%) ir Egzaminas (Testo rezultatas, 50%) . Susumavus padaugintus iš atitinkamų koeficientų iki egzamino surenkamus balus ir egzamino vertinimo balą apskaičiuojamas kaupiamasis pažymys, kuris yra apvalinamas iki sveiko skaičiaus pagal matematinės apvalinimo taisykles.</p>			

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Sparks Angelina C.	2016	Ergonomics: Challenges, Applications and New Perspectives	eBook	New York: Nova Science Publishers
Salvendy G., Karwowski W.	2022	Handbook of Human Factors and Ergonomics	eBook	ISBN(eBook) 1-280-59143-9
Conference proceedings	2023	Digital Human Modeling and Applications in Health, Safety, Ergonomics and Risk Management		14th International Conference, DHM 2023, Held as Part of the 25th HCI International Conference, HCII 2023, Copenhagen, Denmark, July 23–28, 2023, Proceedings, Part I. https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-35741-1
Steinfeld E., Maisel J.	2012	Universal Design: Creating Inclusive Environments,	eBook	John Wiley & Sons, Incorporated https://ebookcentral.proquest.com/lib/viluniv-ebooks/detail.action?docID=821663
Dautova A.	2020	Universal design adapting living environments for aging population		KTU leidykla eLABa ID 59172422
Stack T., Lee T. O., Cheryl A. Wilhelmsen	2016	Occupational Ergonomics: A Practical Approach		ISBN: 978-1-118-81423-9
LR SAM ir SAMD	2022	LR SAM ir SADM įsakymas 2012 m. spalio 25 d. Nr. A1-457/V-961 Dėl Profesinės Rizikos Vertinimo Bendrųjų Nuostatų Patvirtinimo https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.435935/asr		
LR SAM ir SAMD	2022	LR SAM ir SADM įsakymas 2005 m. liepos 15 d. Nr. V-592/A1-210 Dėl Ergonominių Rizikos Veiksnių Tyrimo Metodinių Nurodymų Patvirtinimo. https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.260443/asr		
Papildoma literatūra				
Butkutė S.	2022	Kineziterapeutų darbo ergonomika ir jos įtaka sveikatai.		eLABa , VU leidykla
Čepienė A., Petkevičiūtė S.	2019	Universalaus dizaino pritaikymo teoriniai aspektai judėjimo negalės kontekste		eISSN: 2335-8904
Girba D.	2016	Vilniaus miesto viešosios aplinkos atitikimas universalaus dizaino principams žmonėms turintiems regos negalią.		eLABA, VU leidykla
Ivaškevičiūtė M.	2016	Modernizuojamų visuomeninių pastatų ir jų aplinkos pritaikymo žmonių su negalia poreikiams efektyvumo tyrimas /.		eLABA, VGTU leidykla
Mosby Elsevier	2008	Ergonomics for therapists	3 edition	ISBN: 978-0-323-04853-8 VU 003 07796516 6

PASTABA: Į literatūros sąrašą rekomenduojama įtraukti atvirusius mokymosi išteklius

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
GYVENSENOS MEDICINA: MOKSLU GRĮSTOS NESPECIFINĖS PRIEMONĖS LĖTINIŲ LIGŲ GYDYMUI IR PROFILAKTIKAI	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): dr. Tomas Vaičiūnas Kitas / a (-i)	Vilniaus universitetas, Medicinos fakultetas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji / Antroji / Vientisosios studijos / Profesinės pedagoginės studijos (pasirinkite)	Laisvai pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
<i>mišraus mokymo(si)</i>	Rudens semestras	Lietuvių ir anglų

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: studentai yra išklause žmogaus fiziologijos, anatomijos, fiziologijos pagrindus, išmano lėtinių neinfekcinių ligų pagrindus. Anglų kalbos mokėjimas turėtų būti ne žemesnis kaip B1 lygmens pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra.

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 kreditai	135 val.	50	85

Dalyko (modulio) tikslas		
Gyvensenos medicinos dalyku siekiama formuoti visuminį požiūrį į lėtinių ligų vystymosi principus, gebėjimą atpažinti pagrindinius su gyvensena susijusius rizikos veiksnius ir galimas nefarmakologines priemones sutrikimų gydymui ir prevencijai.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas gebės planuoti savo laiką, dirbti savarankiškai, laikydamasis nustatytų terminų	Informacijos paieška, literatūros skaitymas, paskaita	Formuojamasis vertinimas
Studentas gebės atpažinti gyvensenos medicinos prioritetines sritis asmens ir visuomenės sveikatos sektoriuose		
Gebės formuoti holistinį-visą apimančią požiūrį į lėtinių ligų vystymosi rizikos veiksnius	Paskaita, diskusija	Aktyvus išitraukimas į situacijų analizę ir vertinimą

Gebės atsirinkti ir kritiškai vertinti mokslu grįstas priemones lėtinių ligų rizikos veiksnių šalinimui	Informacijos paieška, literatūros skaitymas, diskusija	Aktyvus įsitraukimas į situacijų analizę ir vertinimą
Žinos praktikoje taikomas nefarmakologines priemones lėtinių ligų prevencijai ir gydymui.	Informacijos paieška, literatūros skaitymas, diskusija, paskaita	Grupinio darbo rengimas ir pristatymas, testas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Gyvensenos medicinos samprata ir koncepcija pasaulyje. Vieta asmens ir visuomenės sveikatos sektoriuje.	4		2				6	12	Papildomos literatūros skaitymas ir analizė
2. Gyvensenos medicina – mokslu grįstos nefarmakologinės priemonės lėtinių ligų prevencijai ir gydymui.	4		4				8	10	Pasiruošti seminarams pagal tematiką
3. Mokslu grįstos gyvensenos medicinos taikomos priemonės ir formos.	2		2				4	9	Pasiruošti seminarams pagal tematiką. Privalomos literatūros skaitymas ir analizė
4. Mitybos formos gyvensenos medicinoje. Taikomi principai lėtinių ligų kontekste.	4		4				8	12	Papildomos literatūros skaitymas ir analizė
5. Pritaikytas fizinis aktyvumas gyvensenos medicinoje. Taikomi principai lėtinių ligų kontekste.	2		2				4	10	Pasiruošti seminarams pagal tematiką. Papildomos literatūros skaitymas ir analizė
6. Rizikinga elgsena: legalios psichiką veikiančios medžiagos. Priklausomybė nuo interneto.	4		2				6	10	Papildomos literatūros skaitymas ir analizė
7. Gerosios gyvensenos medicinos taikymo praktikos: asmens ir visuomenės sveikatos pavyzdžiai	4		2				6	10	Pasiruošti seminarams pagal tematiką. Privalomos literatūros skaitymas ir analizė
8. Gyvensenos medicinos tyrimų sritys. Grupinių darbų pristatymas	4		4				8	12	Pranešimo-pristatymo paruošimas ir pateikimas
Iš viso:	28		22				50	85	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Pranešimo pristatymas	30 %	Semestro metu	Grupinio darbo pristatymas. Vertinama: 1-10 balais iš 10. Pristatymo vertinimo kriterijai: 1. Privalomos visos struktūrinės dalys (įvadas, dėstymas, išvados, klausimai, literatūros sąrašas), 2. Pranešimo turinys

			atitinka pranešimo temą, 3. Pranešimo trukmė atitinka numatytą laiką, 4. Sklandus pranešimo pristatymas. Pranešimo trukmė – 15 min., po pranešimo skiriama 5-10 min. diskusijai.
Aktyvumo balai	20 %	Dalyko metu	Semestro eigoje, studentas, dalyvaudamas seminaruose, diskutuoja susitikimų metu, analizuojant situacijas. Renka aktyvumo taškus. Vertinimo strategija: 2 balai: aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, formuluoja problemas ir klausimus, teikia kritinių pastabų; 1 balas: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus; 0 balų: beveik nedalyvauja diskusijoje arba praleido daugiau nei 1/3 seminarų
Egzaminas	50 %	Kurso pabaigoje	Testas, pateikiama 20 atviro tipo klausimų, kur kiekvienas įvertintas 0,5 balo.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Beth Frates et. al	2020	Lifestyle Medicine Handbook	Vadovėlis	Prieiga per internetą: https://healthlearning.com/lifestyle-medicine-handbook-2nd-ed/
Wing RR., Bolin P., et al.	2012	The Look AHEAD Study: A Description of the Lifestyle Intervention and the Evidence Supporting It	Straipsnis	Prieiga per internetą: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1038/oby.2006.84
Morton D., Rankin P., Kent L., Dysinger W.	2014	The Complete Health Improvement Program (CHIP): History, Evaluation, and Outcomes	Straipsnis	Prieiga per internetą: https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30202259/
Wright, N., Wilson, L., Smith, M. et al.	2016	The BROAD study: A randomised controlled trial using a whole food plant-based diet in the community for obesity, ischaemic heart disease or diabetes	Straipnis	Prieiga per internetą: https://www.nature.com/articles/nutd20173#citea
Papildoma literatūra				
Fallows E., Harvey C., Pinder R.	2025	Essentials of Lifestyle Medicine	Knyga	https://www.cambridge.org/core/books/essential-lifestyle-medicine/5A87075B15A54ACF6827783EE06BEAA6
Mechanick I., Kushner R.	2016	Lifestyle Medicine. A Manual for Clinical Practice	Knyga	https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-319-24687-1

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Ką apie vakcinas turime žinoti kiekvienas	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojanti: lekt. Ginreta Megelinskienė Kiti: dr. Loreta Ašoklienė	Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra (M. K. Čiurlionio g. 21, Vilnius)

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario / rudens semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: anglų kalba B1	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	67	68

Dalyko (modulio) tikslas		
<p>Tikslas – supažindinti su pagrindiniais skiepavimo principais, vakcinomis valdomų ligų epidemiologija ir jų valdymo ir profilaktikos pagrindiniais principais. Dalyko metu bus pristatoma aktualiausia informacija apie vakcinomis valdomas ligas, vakcinų rūšis, specifinio imuniteto susidarymą, vakcinų saugumą ir efektyvumą, vakcinų derinimą, mitai ir juos paneigianti informacija apie skiepavimus, dažniausiai užduodami klausimai. Vyks diskusijos, bus lavinamas kūrybinis, kritiškas bei analitinis mąstymas. Bus mokomasi gautas žinias pritaikyti praktiškai, gebėti tinkamai teikti informaciją viešai, formuoti pagrindines žinutes, naudotis įvairiomis informacinėmis duomenų bazėmis, interpretuoti ir analizuoti informaciją, ją komunikuoti, vertinti atgalinį ryšį bei realizuoti sukauptas žinias projektinės veiklos srityje. Studijų metu bus naudojami interaktyvūs mokymo metodai, didelis dėmesys skiriamas savarankiškam darbui, kritiniam mąstymui formuoti.</p>		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Žinos vakcinomis valdomų ligų epidemiologiją ir jų valdymo ir profilaktikos pagrindinius principus; pagrindinius skiepavimo principus: vakcinų rūšys, specifinio imuniteto susidarymas, vakcinų saugumas ir efektyvumas, vakcinų derinimas	Seminarai, diskusija	Dalyvavimas diskusijoje
Gebės suprasti kaip plinta klaidinanti informacija ir dezinformacija apie vakcinas, kokie vyraujantys mitai apie skiepavimus, žinoti juos paneigiančią informaciją	Atvejų analizė; pasirengimas diskusijai, individualių ir grupinių projektų rengimas	Diskusijų apibendrinimas (formuojamasis vertinimas)
Gebės taikyti pagrindinius komunikacijos apie visuomenės sveikatą (ypač dėmesį kreipiant į vakcinacijos tematiką) principus, viešos informacijos analizę	Simuliaciniai mokymai, motyvacinio interviu metodo taikymas	Mokymų rezultatų apibendrinimas, įvertinimas

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Vakcinomis valdomų ligų svarba ir pagrindinės problemos Lietuvoje ir pasaulyje			6	5			11	11	Pasirengimas diskusijai apie skirtingų užkrečiamųjų ligų epidemiologinę situaciją
2. Vakcinomis valdomų ligų valdymo principai (epidemiologinė priežiūra, kontrolė ir prevencija). Užkrečiamųjų ligų valdymui skirtų iniciatyvų planavimas ir įgyvendinimas	6		6	5			17	12	Suplanuoti ir pristatyti skiepavimo aprėptį didinimo planą
3. Pagrindiniai skiepavimo principai: vakcinų rūšys, specifinio imuniteto susidarymas, vakcinų saugumas ir efektyvumas, vakcinų derinimas			6	5			11	11	Dalykinės literatūros studijavimas. Dalyvavimas diskusijose
4. Aktuali informacija apie skiepimą Lietuvoje (Nacionalinės imunoprofilaktikos programos pristatymas)			6				6	7	Dalykinės literatūros studijavimas. Dalyvavimas diskusijose
5. Pagrindiniai komunikacijos apie vakcinas principai (simuliaciniai mokymai)				10			10	13	Dalykinės literatūros studijavimas. Dalyvavimas pratybose
6. Klaidinanti informacija ir dezinformacija apie vakcinas, vyraujantys mitai apie skiepimus ir juos paneigianti informacija	6			6			12	14	Suplanuoti ir pristatyti skiepavimo mitus paneigiančią informaciją
Iš viso	12		24	31			67	68	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas auditorijoje seminarų metu	25	Semestro metu	Darbas auditorijoje seminarų/pratybų metu vertinamas 1-10 balais. 10-8 balai: aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, formuluoja problemas ir klausimus, teikia kritinių pastabų; 7-5 balai: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus; 4-1 balų: atsakymai į klausimus yra iš principo neteisingi, beveik arba iš viso nedalyvauja diskusijoje.
1 testas raštu	50	Semestro metu	Testą sudaro 50 uždarų klausimų (1 klausimo vertė – 1 procentas), organizuojama VU VMA, skiriant 30 minučių
Individualūs atsiskaitymai, pasirengimas diskusijoms	25	Seminarų metu	Vertinimas 10 balų skalėje (maksimalus įvertinimas): • tikslinga šaltinių atranka, aiškus teiginių formulavimas (6 balai); • argumentų parinkimas išvadoms pagrįsti (3 balai); • atsakymai į klausimus (išsamumas, adekvatumas) (1 balas).

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras	Nuolat atnaujinama	ECDC Virtual Academy (EVA)	-	https://eva.ecdc.europa.eu/
Amerikos ligų kontrolės ir prevencijos centras	2018	Introduction to Epidemiology	-	https://www.cdc.gov/training/publichealth101/epidemiology.html
Jungtinės Karalystės Nacionalinė sveikatos tarnyba	Nuolat atnaujinama	Vaccinations	-	https://www.nhs.uk/vaccinations/
Europos skiepavimo informacijos portalas	Nuolat atnaujinama	-	-	https://vaccination-info.eu/lt
Papildoma literatūra				
Europos Komisijos portalas	Nuolat atnaujinama	United in Protection	-	https://vaccination-protection.ec.europa.eu/index_en

COURSE UNIT (MODULE) DESCRIPTION

Course unit (module) title	Code
What we all need to know about vaccines	

Academic staff	Core academic unit(s)
Koordinuojanti: lect. Ginreta Megelinskienė Kiti: dr. Loreta Ašoklienė	Department of Public Health, Institute of Health Sciences, Faculty of Medicine, Vilnius University (M. K. Čiurlionio g. 21, Vilnius)

Study cycle	Type of the course unit
Bachelor	Subject of individual studies

Mode of delivery	Semester or period when it is delivered	Language of instruction
Classroom	Spring / autumn semester	Lithuanian

Requisites	
Prerequisites: none	Co-requisites (if relevant): English (B1)

Number of ECTS credits allocated	Student's workload (total)	Contact hours	Individual work
5	135	67	68

Purpose of the course unit		
<p>The aim is to introduce the basic principles of vaccination, the epidemiology of vaccine-preventable diseases and the basic principles of their management and prevention. It will present the most relevant information on vaccine-preventable diseases, types of vaccines, the specific immunity, the safety and efficacy of vaccines, the combining of vaccines, the myths and facts of vaccination, and answers to the frequently asked questions. Discussions will take place and creative, critical and analytical thinking will be developed. It will include practical application of the knowledge acquired, the ability to provide appropriate public information, to formulate key messages, to use different information databases, to interpret, analyse and communicate information, to evaluate feedback and to apply the knowledge acquired in the project activities. The course will use interactive teaching methods, with a strong emphasis on independent work and critical thinking.</p>		
Learning outcomes of the course unit	Teaching and learning methods	Assessment methods
To know the epidemiology of vaccine-preventable diseases and the basic principles of their management and prevention; the basic principles of vaccination: types of vaccines, specific immunity, safety and efficacy of vaccines, combining of vaccines	Seminars, discussion	Participation at the discussion
Be able to understand how misinformation and disinformation about vaccines is spread, the common myths about vaccination, and to know the information that disproves them	Case studies; preparation for discussion, individual and group projects	Summarising the discussions (formative evaluation)
Be able to apply the basic principles of public health communication (with a particular focus on vaccination) and public information analysis	Simulation training, motivational interviewing	Summarising and evaluating training results

Content	Contact hours							Individual work: time and assignments	
	Lectures	Tutorials	Seminars	Workshops	Laboratory work	Internship	Contact hours, total	Individual work	Tasks for individual work
1. Importance and main challenges of vaccine-preventable diseases in Lithuania and worldwide			6	5			11	11	Preparation for a discussion on the epidemiological situation of different communicable diseases
2. Principles of vaccine-preventable diseases management (epidemiological surveillance, control and prevention). Planning and implementation of initiatives for communicable disease management	6		6	5			17	12	Represent a plan for increasing vaccination coverage
3. Basic principles of vaccination: types of vaccines, specific immunity, safety and efficacy of vaccines, combining vaccines			6	5			11	11	Studying the subject literature. Taking part in discussions
4. Vaccination in Lithuania (National Immunoprophylaxis Programme)			6				6	7	Studying the subject literature. Taking part in discussions
5. Basic principles of communication on vaccination (simulation training)				10			10	13	Studying the subject literature. Taking part in workshops
6. Misinformation and disinformation about vaccines, debunking myths about vaccination	6			6			12	14	Represent facts on vaccination
Total	12		24	31			67	68	

Assessment strategy	Weight %	Deadline	Assessment criteria
Work during seminars	25	Whole semester	Classroom work in seminars/exercises is graded 1-10. 10-8: Participates actively in discussions, answers questions, formulates problems and issues, makes critical comments; 7-5 points: participates in discussions, answers questions; 4-1 points: answers questions incorrectly in principle, participates little or not at all in the discussion.
1 test	50	During semester	The test consists of 50 closed questions (value of 1 question – 1 percent), organised by the VU VMA, with 30 minutes
Individual work, preparation for discussions	25	Whole semester	Score out of 10 (maximum score): - Appropriate selection of sources, clear formulation of statements (6 points); - selection of arguments to support conclusions (3 points); - answers to the questions (comprehensiveness, adequacy) (1 point).

Author (-s)	Publishing year	Title	Issue of a periodical or volume of a publication	Publishing house or web link
Required reading				

European Centre for Disease Prevention and Control	Constantly updated	ECDC Virtual Academy (EVA)	-	https://eva.ecdc.europa.eu/
Centers for Disease Control and Prevention	2018	Introduction to Epidemiology	-	https://www.cdc.gov/training/publichealth101/epidemiology.html
UK NHS	Constantly updated	Vaccinations	-	https://www.nhs.uk/vaccinations/
European Vaccination Information Portal	Constantly updated	-	-	https://vaccination-info.eu/lt
Recommended reading				
European Commission project website	Constantly updated	United in Protection	-	https://vaccination-protection.ec.europa.eu/index_en

KŪDIKIŲ IR MAŽŲ VAIKŲ MITYBA

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Kūdikių ir mažų vaikų mityba	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: asist. dr. Rasa Stundžienė	VU MF Sveikatos mokslų institutas
Kitas (-i):	Akademijos g. 4, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (bakaluro) pakopa	pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario sem.	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 kr.	135	40	95

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Šis dalykas apžvelgs kūdikių ir mažų vaikų mitybos ypatumus, pagilins supratimą apie laktacijos ypatumus, žindymo, papildomo maitinimo pagrindinius principus. Studentai gebės patarti žindymo padėties parinkimo, kūdikio pridėjimo prie krūties, papildomo maitinimo, mažų vaikų maitinimo klausimais.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Bendrosios kompetencijos		
<ul style="list-style-type: none"> Gebės bendrauti ir bendradarbiauti, keisti informacija, sprendžiant vaikų maitinimo problemas bei siekiant užtikrinti kokybišką vaikų maitinimą. 	Paskaitos. Grupinės diskusijos seminaruose. Mokslinių tyrimų apžvalgos ir kritiškas vertinimas.	Grupinės užduotys, diskusijos. Atvejo analizė.
Dalykinės kompetencijos		
<ul style="list-style-type: none"> Žinos kūdikių ir mažų vaikų racionalios mitybos principus. Žinos mokslo naujoves vaikų mitybos klausimais. Gebės identifikuoti žindymo problemas ir jų atsiradimo priežastis bei žinos kaip jas spręsti. Gebės patarti žindymo technikos, papildomo maitinimo klausimais. 	Paskaitos. Grupinės diskusijos seminaruose. Mokslinių tyrimų apžvalgos ir kritiškas vertinimas.	Rašto darbo vertinimas. Testas (egzaminas). Atvejo analizė.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Žindymo paplitimas. Tarptautinis motinos pieno pakaitalų rinkodaros kodeksas. Naujagimiams palanki lignoninė. Žindymas ir jo nauda kūdikio bei motinos sveikatai. Laktacijos ypatumai. Pasiruošimas žindymui.	2						2	10	Pagrindinės nurodytos literatūros pagal temas studijavimas. Mokslinės literatūros savarankiška paieška.
2. Pirmasis žindymas. Kas yra sėkmingas žindymas? Kūdikio pridėjimas prie krūties. Žindymo dažnis. Krūtų priežiūra. Žindyvės pasitikėjimo skatinimas.	2		4				6	10	Pagrindinės nurodytos literatūros pagal temas studijavimas. Mokslinės literatūros savarankiška paieška. Atvejo analizė.
3. Žindymo problemos ir jų sprendimas: pieno trūkumas, trumpi, plokšti ir įtraukti speneliai, skausmingi ir pažeisti speneliai, krūtų persipildymas, blokuoti pieno latakai (pieno stazė), krūtų uždegimas (mastitas). Žindymo problemų sprendimas. Žindymas ypatingomis situacijomis: neišnešiotų ir mažo svorio naujagimių žindymo principai, dvynių žindymas, žindymas ir nėštumas.	2		6				8	15	Pagrindinės nurodytos literatūros pagal temas studijavimas. Mokslinės literatūros savarankiška paieška. Atvejo analizė.
4. Žindančio motinos mityba. Pieno nutraukimas ir laikymas. Atpratimas žįsti. Pieno mišiniai, jų paruošimas. Pieno mišinio netoleravimo požymiai.	2		4				6	15	Pagrindinės nurodytos literatūros pagal temas studijavimas. Mokslinės literatūros savarankiška paieška. Atvejo analizė.

5. Papildomas maitinimas. Papildomo maitinimo įvedimo laikas, maisto įvairovė, kiekis. Maitinimas iš puodelio.	2		4				6	15	Pagrindinės nurodytos literatūros pagal temas studijavimas. Mokslinės literatūros savarankiška paieška. Atvejo analizė.
6. 1-3 metų vaiko mityba. Mažų vaikų mitybos problemos. Patarimai tėvams mažo vaiko maitinimo klausimais. 10. Pagrindinės mažų vaikų sveikos mitybos taisyklės. Maisto režimas, racionas, draudžiami produktai. 1-3 metų vaiko valgiaraštis.	2		6				8	15	Pagrindinės nurodytos literatūros pagal temas studijavimas. Mokslinės literatūros savarankiška paieška. Atvejo analizė.
7. Rašto darbo rengimas ir pristatymas.			4				4	15	Pagrindinės nurodytos literatūros pagal temas studijavimas. Mokslinės literatūros savarankiška paieška.
Iš viso:	12		28				40	95	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas seminarų metu, atvejų analizė.	10	Dalyko eigoje	1 balas: aktyviai dalyvauja diskusijose, atvejo analizėse išsakydami nuomonę, keldami klausimus, formuluodami problemas, teikdami kritines pastabas ir pan., atsako į užduodamus klausimus; 0,5 balo: dalyvauja diskusijose, atvejo analizėse, atsako į užduodamus klausimus; 0 balų: nedalyvauja diskusijose, atvejo analizėse arba praleido daugiau nei 1/3 seminarų.

Rašto darbas	30	Dalyko pabaigoje	Vertinami šie rašto darbo aspektai: Darbo struktūra ir apimtis: rašto darbo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (įvadas, kur pristatoma tema, tikslai, uždaviniai, metodai, empirinė medžiaga; dėstymas, kur pateikiama empirinės medžiagos analizė ir interpretacija; išvados), darbas yra tinkamos apimties (0,5 balo); Analizė ir išvados: analizė labai išsami, išvados pagrįstos, formuluojamos remiantis empirine medžiaga (2 balai); jei analizė atlikta, bet nėra išsami, išvados ne visada pagrįstos, skiriamas 1 balas, už paviršutinišką analizę balai neskiriami. Mokslinis stilius ir tyrimo kultūra: tinkamai elgiamasi su šaltiniais ir citatomis; formuluotės ir stilius atitinka mokslinio darbo reikalavimus (0,5 balo). Įvertinimas nepateikus rašto darbo – 0 balų.
Egzaminas: testas	60	Dalyko pabaigoje	Testą sudaro 30 uždarojo tipo klausimų. Vertinama 10 balų sistema: 10 balų – testai atlikti puikiai, puikios žinios ir gebėjimai (teisingai atsakyta 96 ir daugiau proc.); 9 balai – atliekant testus, padarė 1-2 nežymias klaidas, labai geros žinios ir gebėjimai (teisingai atsakyta 86-95 proc.); 8 balai – atliekant testus, padarė 3-4 klaidas, geros žinios ir gebėjimai (teisingai atsakyta 76-85 proc.); 7 balai – atliekant testus, padarė 5-6 klaidas, vidutiniškos žinios ir gebėjimas (teisingai atsakyta 66-75 proc.); 6 balai – atliekant testus, padarė 7-8 klaidas, patenkinamos žinios ir gebėjimai (teisingai atsakyta 56-65 proc.); 5 balai – atliekant testus padarė 9-10 klaidas, silpnos žinios ir gebėjimai (teisingai atsakyta 50-55 proc.). 4-0 balų - netenkinami minimalūs reikalavimai – atliekant testus, padarė 11 ir daugiau klaidų (teisingai atsakyta 49 ir mažiau proc.).
Galutinis vertinimas - kaupiamasis pažymys			Egzamino kaupiamasis pažymys susideda iš egzamino įvertinimo (K – 0,60), rašto darbo vertinimo (K – 0,30), darbo seminarų metu vertinimo (K – 0,10).

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
R. Stundžienė, A. Vingras	2020	Kūdikio maitinimas		VšĮ „Leidiniai tėvams“
G. Balčiūnienė, A. Vingras, D. Mickevičiūtė	2020	Nėštumas. Gimdymas. Pirmieji gyvenimo metai		Vitae Litera
N. Drazdienė, J. Grikinienė, A. Jakavonytė, Akstinienė ir kt	2014	Vaikų ligos ir slauga.		Vilnius, „Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras“

R. Kaplan, A. Theuring	2018	Latch: A Handbook for Breastfeeding with Confidence at Every Stage	Callisto Publishing
Papildoma literatūra			
G. Sadauskienė	2022	Kūdikių receptų knyga	Vitae Litera
A. Vingras, R. Stukas ir kt.	2010	Kūdikių maitinimas	Vaistų žinios
L. Labanauskas ir kt.	2009	Vaikų dietologija: universiteto vadovėlis	Kaunas : Virginijos dizaino studija

COURSE UNIT (MODULE) DESCRIPTION

Course unit (module) title	Code
LIFESTYLE MEDICINE: EVIDENCE-BASED NON-SPECIFIC INTERVENTIONS FOR TREATING AND REVERSING CHRONIC DISEASES	

Academic staff	Core academic unit(s)
Coordinating: Tomas Vaičiūnas, PhD, MPH	Vilnius University, Faculty of Medicine

Study cycle	Type of the course unit
Integrated studies	Optional course

Mode of delivery	Semester or period when it is delivered	Language of instruction
Lectures and Seminars	Autumn semester	English

Requisites	
Prerequisites: Students have studied basics of human physiology, anatomy, and have a basic of understanding the main risk factors for chronic non-infectious diseases. Knowledge of English should be at least B1 level according to the Common European Framework of Reference for Languages.	Co-requisites (if relevant): none.

Number of ECTS credits allocated	Student's workload (total)	Contact hours	Individual work
5 ECTS	135 hours	50 hours	85 hours

Purpose of the course unit		
Lifestyle medicine aims to provide a holistic approach to the principles of chronic disease development, the ability to identify the main lifestyle-related risk factors and possible non-pharmaceutical measures and methods for the treatment and reversion of disorders		
Learning outcomes of the course unit	Teaching and learning methods	Assessment methods
The student will be able to plan his/her own workload time, study independently and meet deadlines	Find information, read literature, classic lecture	Formative evaluation
The student will be able to identify priorities of lifestyle medicine, methods used in personal medicine and public health areas		

Be able to develop a holistic approach to risk factors for the development of chronic diseases	Classic lecture, discussion	Active participation in analyzing and evaluating situations
Be able to select and critically evaluate evidence-based measures and interventions to address chronic disease risk factors	Find information, read literature, discussion	Active participation in analyzing and evaluating situations
Will be able to recognize the non-pharmacological measures and methods used in clinical and public health practice to prevent, reverse and treat chronic diseases	Find information, read literature, classic lecture, discussion	Preparation and presentation of group work, test

Content	Contact hours							Individual work: time and assignments	
	Lectures	Tutorials	Seminars	Workshops	Laboratory work	Internship	Contact hours, total	Individual work	Tasks for individual work
1. The definition and concept of lifestyle medicine worldwide. Measures and methods in the personal and public health sectors	4		2				6	12	Reading of literature
2. Lifestyle medicine - evidence-based non-pharmaceutical interventions to prevent, reverse and treat chronic diseases	4		4				8	10	Preparation for the seminar
3. Measures and approaches to evidence-based lifestyle medicine	2		2				4	9	Preparation for the seminar. Reading of literature
4. Lifestyle Medicine nutrition. Principles applied in the context of chronic diseases	4		4				8	12	Reading of literature
5. Personalised physical activity in lifestyle medicine. Principles applied in the context of chronic diseases	2		2				4	10	Preparation for the seminar. Reading of literature
6. Risky behaviour: legal psychoactive substances and internet addiction	4		2				6	10	Reading of literature
7. Lifestyle medicine – examples from clinical interventions and public health approach	4		2				6	10	Preparation for the seminar. Reading of literature
8. Research in Lifestyle Medicine. Presentation of group work	4		4				8	12	Preparation and oral presentation of the topic
Total:	28		22				50	85	

Assessment strategy	Weight %	Deadline	Assessment criteria
Presentation of the group work	30 %	During the course unit	Presentation of group work. Score: 1-10 out of 10.

			<p>Evaluation criteria: 1. All structural parts (introduction, body, conclusion, questions, reference list) are fulfilled, 2. the content of the presentation is relevant to the topic, 3. the length of the presentation is appropriate to the time allowed, 4. the presentation is smoothly delivered.</p> <p>The presentation should last 15 minutes and be followed by 5-10 minutes of discussion.</p>
Activity during seminars	20 %	During the course unit	<p>During the module student participates in seminars, pro-actively participate in discussion, analysing situations.</p> <p>Assessment strategy:</p> <p>2 points: actively participates in discussions, answers question, formulates problems and issues, makes critical comments;</p> <p>1 point: participates in discussions, answers questions;</p> <p>0 points: hardly participates in the discussion or misses more than 1/3 of the seminars</p>
Exam	50 %	In the end of the course unit	Test. 20 open-ended questions, each scored 0.5 points.

Author (-s)	Publishing year	Title	Issue of a periodical or volume of a publication	Publishing house or web link
Required reading				
Beth Frates et. al	2020	Lifestyle Medicine Handbook	Textbook	Available: https://healthylearning.com/lifestyle-medicine-handbook-2nd-ed/
Wing RR, Bolin P, et al.	2012	The Look AHEAD Study: A Description of the Lifestyle Intervention and the Evidence Supporting It	Publication	Available: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1038/oby.2006.84
Morton D, Rankin P, Kent L, Dysinger W	2014	The Complete Health Improvement Program (CHIP): History, Evaluation, and Outcomes	Publication	Available: https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30202259/
Wright, N., Wilson, L., Smith, M. et al.	2016	The BROAD study: A randomised controlled trial using a whole food plant-based diet in the community for obesity, ischaemic heart disease or diabetes	Publication	Available: https://www.nature.com/articles/nutd20173#citea
Recommended reading				
Fallows E., Harvey C., Pinder R.	2025	Essentials of Lifestyle Medicine	Knyga	https://www.cambridge.org/core/books/essential-lifestyle-medicine/5A87075B15A54ACF6827783EE06BEAA6
Mechanick I., Kushner R.	2016	Lifestyle Medicine. A Manual for Clinical Practice	Knyga	https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-319-24687-1

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Seksualinė sveikata	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis lekt. dr. Robertas Adomaitis Kitas (-i): prof. dr. Žana Bumbulienė, prof. dr. Natalja Istomina, lekt. Jokūbas Būžas, dr. Giedrė Jonušienė, dr. Švitrigailė Grincevičienė	VU MF Klinikinės medicinos institutas, Sveikatos mokslų institutas (Slaugos katedra) M. K. Čiurlionio g. 21/27, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Vientisosios studijos, pirmosios pakopos bakalauro studijos	pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	Rudens/Pavasario	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 kr.	135	40	95

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
<p>Gebėjimas integruoti į įvairius kontekstus informaciją apie lytiškumo biologiją ir psichologiją, seksualinę mediciną, grėsmes seksualinei sveikatai, lytiškumo kitimus gyvenimo eigoje, lytiškumo įvairovę, skaitmenizacijos įtaką lytiškumui. Gebėjimas atpažinti kompulsinį seksualinį elgesį, parafilijas.</p> <p>Lytiškumo ugdymo inicijavimo bendruomenėje, pradinių veiklų planavimas.</p> <p>Savo ir aplinkinių įsitikinimų ir vertybių sugretinimas aptariant lytiškumo raišką ir jos įtaką socialiniams kontaktams.</p> <p>Atviras ir nesmerkiantis požiūris į seksualinių išraiškų įvairovę.</p>

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Panaudodami įgytas žinias atpažins lytinės sveikatos rizikas ir problemas. Turės žinių apie atviros ir konfidencialios atmosferos galimybes sprendžiant su lytiškumu susijusius klausimus. Gebės identifikuoti kultūrinius lytiškumo aspektus.	Paskaitos, atvejų analizė, Literatūros ir kitų šaltinių studijavimas	Savęs vertinimas, stebėjimas, aktyvumo fiksavimas, egzaminas
Gebės atsižvelgti į individualius pašnekovo poreikius nesudėtinguose seksualinės gerovės klausimuose. Gebės nukreipti asmenį specialistui sudėtingų seksualinių problemų atveju.	Paskaitos, atvejų analizė, Literatūros ir kitų šaltinių studijavimas	Savęs vertinimas, stebėjimas, aktyvumo fiksavimas, egzaminas

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Lytinė sveikata ir seksualinės teisės. Lytinės sveikatos sąvokos, apibrėžtys. Lytinės sveikatos svarba bendrai sveikatai. Seksualumo dimensijos (reprodukcija, ryšiai, malonumas ir kt.); Seksualinės raiškos įvairovė žmonijos istorijoje ir dabartinais laikais. Lytiškumo raiškos teisinis reguliavimas Lietuvoje.	8						8	19	Savarankiškai parengtos ir rekomenduojamos literatūros studijavimas, analizė, sintezė
2. Lytinis kūnas. Biologiniai (anatominiai ir fiziologiniai) žmogaus seksualumo procesai ir sudedamosios dalys. Lytiškas protas. Psichologija ir seksualumas. Psichologinės perspektyvos ir teorijos. Psichologinės kliūtys trukdančios gyventi savarankišką seksualinį gyvenimą. Seksualinės mažumos. Mažumų seksualinė sveikata. LGBTQI*, seksualiniai poreikiai.	8						8	19	Savarankiškai parengtos ir rekomenduojamos literatūros studijavimas, analizė, sintezė
3. Moterų ir vyrų lytinės funkcijos sutrikimai. Apibrėžimai ir paplitimas. Biopsichosocialinė diagnozė. Sveikatos būklė ir lytiškumas. Ligų ir gydymo poveikis seksualumui. Sveikatos būklė ir seksualumas biopsichosocialiniu požiūriu.	8						8	19	Savarankiškai parengtos ir rekomenduojamos literatūros studijavimas, analizė, sintezė
4. Psichoterapijos ir medicininiai metodai, padedantys moterims ir vyrams, turintiems seksualinių problemų. Skaitmeninimas. Svetainės, programos ir kitos skaitmeninės technologijos žalojančios ar padedančio puoselėti lytinę funkciją. Kompulsyvus seksualinis elgesys, parafilijos.	8						8	19	Savarankiškai parengtos ir rekomenduojamos literatūros studijavimas, analizė, sintezė
5. Grėsmės lytinei sveikatai, su lytiškumu susijusi rizika sveikatai. Neplanuotas nėštumas ir nesaugūs abortai; Lytiškai plintančios ligos. Seksualinis smurtas. Lytiškumo ugdymo principai. Seksualinės sveikatos palaikymas ir skatinimas.	8						8	19	Savarankiškai parengtos ir rekomenduojamos literatūros studijavimas, analizė, sintezė

Lytinės funkcijos problemos pirminė identifikacija.									
Iš viso	40						40	95	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai			
Egzaminas testo formos (60 uždarų klausimų)	100 proc.	Semestro pabaigoje	Vertinama 10 balų sistemoje: 10 balų – klaidų nėra arba 1- 3 klaidos 9 balų – 4-6 klaidos 8 balų – 7-9 klaidos 7 balų – 10-15 klaidų 6 balų – 16-20 klaidų 5 balų – 21-30 klaidų 4-1 balų – egzaminas neišlaikytas, kai padaryta 31 ir daugiau klaidų.			
Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda		
Privaloma literatūra						
WHO	2022	Sexual and reproductive health and rights: infographic snapshot; Technical document;	Online	https://www.who.int/publications/i/item/WHO-SRH-21.21		
WHO	video from 14 Feb 2022	webinar: “Why sexual and reproductive health and rights (SRHR) programmes should incorporate sexual pleasure?”	Online	https://www.who.int/multi-media/details/why-sexual-and-reproductive-health-and-rights-(srhr)-programmes-should-incorporate-sexual-pleasure		
JS Hyde, JD Delamater (Eds)	2020	Understanding Human Sexuality	Page 90-104	Mc Graw Hill Education		
Geary, David C.	2009	Male, Female: The Evolution of Human Sex Differences (2nd Ed.)		Washington, D.C.: American Psychological Association		
Georgiadis JR, C Reisman, H Porst, L Loewenstein, F Tripodi, E. Kirana (Eds)	2015	ESSM Manual of Sexual Medicine (2nd Ed.)		https://www.essm.org/wp-content/uploads/publications/textbooks/THE_ESSM_MANUAL_OF_SEXUAL_MEDICINE_Index.pdf		
Lehmiller Justin J.	2014	The Psychology of Human Sexuality		Wiley Blackwell. West Sussex		

WHO	2015	Sustainable Development Goals	Online	https://www.un.org/en/exhibits/page/sdgs-17-goals-transform-world
WHO	2019	Preventing unsafe abortion	Online	https://www.who.int/publications/i/item/WHO-RHR-19.21
Papildoma literatūra				
United Nations Development Programme, United Nations Population Fund, World Health Organization's Department of Reproductive Health and Research, & World Bank.	2010	Developing sexual health programmes: A framework for action. UNDP, UNFPA, WHO & WB.	Online	http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/70501/1/WHO_RHR_HRP_10.22_eng.pdf
Levin, R.J.:	2020	The Clitoris—An Appraisal of its Reproductive Function During the Fertile Years: Why Was It, and Still Is, Overlooked in Accounts of Female Sexual Arousal.	Clinical anatomy (New York, N.Y.) 33 (1), 136-145 (2020).	doi:10.1002/ca.23498
Dean, R.C., Lue, T.F.	2005	Physiology of Penile Erection and Pathophysiology of Erectile Dysfunction.	Urologic clinics of North America 32 (4), 379-395 (2005).	doi:10.1016/j.ucl.2005.08.007
Stasė Ustilaitė Violeta Jonynienė Albinas Lazauskas Robertas Adomaitis Žana Bumbulienė Natalja Fatkulina	2018	Lytiškumo ugdymas ir rengimas šeimai paauglystėje. Patarimai mokytojams		https://sodas.ugdome.lt/metodiniai-dokumentai/perziura/8900
Žana Bumbulienė (sudarytoja), Lina Andrijauskienė, Raminta Baušytė, Rūta Breivienė, Ieva Brimienė, Jelena Klimašenko, Evelina Sabaitytė, Brigita Vaigauskaitė-	2023	Trikampiai ir apskritimai: mano moteriškumo pražia		Vilniaus Universiteto leidykla

Mažeikienė, Diana Žilovič ;				
Šarskutė, Agnė; Gužas Jokūbas; Andrejauskienė Vilma; Lesinskienė Sigita	2019	Paauglių naudojimosi socialiniu tinklu Instagram ir kūno išvaizdos sąsajos		Pediatrija. Vilnius : Gamta. ISSN 1648- 4630. 2019, Nr. 3, p. 52- 59.
Grinceviciene S; Ruban K; Bellen G;	2018	Sexual behaviour and extra-genital colonisation in women treated for recurrent Candida vulvo-vaginitis.		https://doi.org/10.1111 /myc.12825

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Šiuolaikiniai sveikatos iššūkiai – nuo užkrečiamųjų ligų iki narkotikų	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojanti: dr. Audronė Astrauskienė Kiti: dr. Loreta Ašoklienė, lekt. Ginreta Megelinskienė	Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra (M. K. Čiurlionio g. 21, Vilnius)

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario / rudens semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: anglų kalba B1	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	67	68

Dalyko (modulio) tikslas		
<p>Tikslas – supažindinti su pagrindiniais šiuolaikiniais sveikatos iššūkiais, kuriuos sukelia sveikatos ir socialinių netolygumų, globalizacijos, visuomenės sveikatos raštingumo pokyčiai, naujų technologijų taikymas visuomenės sveikatoje, įskaitant psichikos sveikatos problematiką, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo tendencijas ir priežastis, naujus iššūkius užkrečiamųjų ligų, vakcinacijos srityse Lietuvoje ir pasaulyje, įgyvendinamas naujas visuomenės sveikatos intervencijas ir iniciatyvas, skirtas lėtinių ir infekcinių ligų prevencijai ir valdymui. Dalyko metu bus ne tik pristatoma aktualiausia informacija, bet ir vykdomos diskusijos, grupinės užduotys, bus lavinamas kūrybinis, kritiškas bei analitinis mąstymas. Bus mokomasi iš gautos informacijos formuoti pagrindines žinutes (apibendrinimus), naudotis įvairiomis informacinėmis duomenų bazėmis, interpretuoti ir analizuoti informaciją, bei realizuoti sukaupias žinias rengiant Europos Sąjungos ar kitomis lėšomis finansuojamų projektų paraiškas. Studijų metu bus naudojami interaktyvūs mokymo metodai, didelis dėmesys skiriamas savarankiškam darbui, kritiniam mąstymui formuoti.</p>		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Žinoti sveikatos netolygumų, psichikos sveikatos bei psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo tendencijas, užkrečiamųjų ligų epidemiologinę situaciją bei vykdomas visuomenės sveikatos intervencijas ir iniciatyvas savivaldos, nacionaliniame, tarptautiniame lygiuose, suprasti intervencijų formavimo pagrindus ir taikymo sritis.	Seminarai, diskusija	Dalyvavimas diskusijoje
Suprasti kaip valdomos užkrečiamosios ligos ir pagrindinius jų prevencijos principus bei kaip planuojamos, koordinuojamos, įgyvendinamos visuomenės sveikatos intervencijos	Atvejų analizė; pasirengimas diskusijai, individualių ir grupinių projektų rengimas	Diskusijų apibendrinimas (formuojamasis vertinimas)

Gebėti taikyti pagrindinius komunikacijos (ypač dėmesį kreipiant į psichoaktyvių medžiagų vartojimo tendencijas, užkrečiamųjų ligų rizikos, visuomenės stigmų problematiką) principus, viešos informacijos analizę	Simuliaciniai mokymai, motyvacinio interviu metodo taikymas	Simuliacinių mokymų rezultatų apibendrinimas
Žinoti pagrindinius sveikatos netolygumų, užkrečiamųjų ir neinfekcinių ligų prevencijos principus	Probleminis dėstymas; nurodytos literatūros studijos; diskusija.	Dalyvavimas seminaruose. Pratybų užduočių įvykdymas, savarankiško darbo įvertinimas

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Socialiniai ir sveikatos iššūkiai pasaulyje ir Lietuvoje, Tendencijos ir faktai. Pagrindinės nacionalinės ir tarptautinės sveikatos politikos strategijos ir kryptys. PSO strategijos <i>Sveikata visose politikose</i> problematika ir sprendimo būdai	4		2	2			8	7	Įvertinti ir pristatyti sveikatos netolygumų tendencijas Lietuvoje ir Europos Sąjungoje
2. Psichoaktyvių medžiagų vartojimas kaip visuomenės sveikatos problema, naujos psichoaktyvių medžiagų vartojimo tendencijos ir iššūkiai, nacionalinė ir tarptautinė narkotikų kontrolės politika, jos įgyvendinimo problematika	4		2	2			8	7	Atlikti pasirinktų visuomenės sveikatos intervencijų SWOT (stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizę), parengti ir pristatyti projekcinės veiklos darbą
3. Psichikos sveikatos priežiūros paslaugų teikimo organizavimas Lietuvoje, taikomos intervencijos Europos Sąjungoje, prevencijos organizavimo modeliai: klaidos ir galimi sprendimo būdai	4		2	2			8	8	Išanalizuoti ES gerosios praktikos portalą, atlikti ir pristatyti pasirinktų intervencijų taikymo praktiką
4. Užkrečiamųjų ligų svarba ir pagrindinės problemos Lietuvoje ir pasaulyje. Vienos sveikatos samprata užkrečiamųjų ligų srityje.			6	5			11	11	Pasirengimas diskusijai apie skirtingų užkrečiamųjų ligų epidemiologinę situaciją
5. Užkrečiamųjų ligų valdymo principai (epidemiologinė priežiūra, kontrolė ir prevencija). Užkrečiamųjų ligų valdymui skirtų iniciatyvų planavimas ir įgyvendinimas			6	5			11	12	Suplanuoti ir pristatyti skiepavimo aprėptį didinimo planą
6. Vakcinacijos pagrindai. Bendrosios imunizacijos rekomendacijos. Nacionalinė imunoprofilaktikos programa.			6	5			11	11	Dalykinės literatūros studijavimas. Dalyvavimas diskusijose
7. Pagrindiniai komunikacijos apie užkrečiamąsias ligas ir rizikos komunikacijos principai (simuliaciniai mokymai)				10			10	12	Dalykinės literatūros studijavimas. Dalyvavimas pratybose
Iš viso	12		24	31			67	68	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas auditorijoje seminarų metu	25	Semestro metu	Darbas auditorijoje seminarų/pratybų metu vertinamas 1-10 balais. 10-8 balai: aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, formuluoja problemas ir klausimus, teikia kritinių pastabų; 7-5 balai: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus; 4-1 balų: atsakymai į klausimus yra iš principo neteisingi, beveik arba iš viso nedalyvauja diskusijoje.
1 testas raštu	50	Semestro metu	Testą sudaro 50 uždarų klausimų, organizuojama VU VMA, skiriant 30 minučių. Vieno klausimo vertė – 1 proc.
Individualūs atsiskaitymai, pasirengimas diskusijoms	25	Seminarų metu	Vertinimas 10 balų skalėje (maksimalus įvertinimas): <ul style="list-style-type: none"> • tikslinga šaltinių atranka, aiškus teiginių formulavimas (6 balai); • argumentų parinkimas išvadoms pagrįsti (3 balai); • atsakymai į klausimus (išsamumas, adekvatumas) (1 balas).

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras	Nuolat atnaujinama	ECDC Virtual Academy (EVA)	-	https://eva.ecdc.europa.eu/
Amerikos ligų kontrolės ir prevencijos centras	2018	Introduction to Epidemiology	-	https://www.cdc.gov/training/publichealth101/epidemiology.html
Pasaulio sveikatos organizacijos sveikatos netolygumų stebėseną	Nuolat	Health inequality monitoring, training	-	About (who.int); hiap-ppt-module-2-part-2.pptx (live.com)
Europos Komisija (Gerųjų praktikų portalas)	Nuolat	Database /implementation	-	BP Portal (europa.eu)
Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras	Nuolat	European Drug Report (nuolat atnaujinama)	-	EMCDDA home page www.emcdda.europa.eu
National Institute of Drug Abuse	Nuolat	Research and training	-	NIDA.NIH.GOV National Institute on Drug Abuse (NIDA)
Papildoma literatūra				
Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos	Nuolat	Užkrečiamųjų ligų valdymas	-	https://npsc.lrv.lt/lt/uzkrechiamuju-ligu-valdymas/
Europos skiepavimo informacijos portalas	Nuolat	Apie vakcinas	-	https://vaccination-info.europa.eu/lt

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas		Kodas	
SLAUGOS TEORIJS IR MODELIAI			
Dėstytojas / a (-ai)		Padalinys (-iai)	
Koordinuojantis (-i): asist.dr. Aldona Mikaliūkštienė Kitas / a (-i):		VU MF Sveikatos mokslų institutas Akademijos g. 4, Vilnius	
Studijų pakopa		Dalyko (modulio) tipas	
Pirmoji (bakalauro) pakopa		pasirenkamasis	
Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)	
auditorinė	Pavasario sem.	Lietuvių kalba	
Reikalavimai studijuojančiajam			
Išankstiniai reikalavimai: nėra		Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra	
Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 kr.	135	40	95
Dalyko (modulio) tikslas			
Tikslas yra ugdyti gebėjimus analizuoti ir kūrybingai taikyti praktikoje naujausias slaugos mokslo žinias, gebėjimus planuoti slaugos procesą pritaikant naujausius slaugos modelius, siekiant pagerinti slaugos kokybę. Padėti įgyti žinių ir supratimą apie slaugos filosofijos raidą, naujausias slaugos teorijas, galimybes jas taikyti įvairiose slaugos praktikos srityse.			
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai	
Gebės bendrauti ir bendradarbiauti su studentais.	Paskaita. Literatūros šaltinių analizė ir aptarimas.	Atvejo analizė	
Gebės dirbti komandoje ir prisiimti atsakomybę už savo veiklą.	Atvejų analizė. Diskusijos. Darbas savarankiškas ir grupėse seminarų metu.		
Demonstruos žinias apie pagrindines slaugos teorijas ir modelius, taikomus slaugos procese.	Paskaitos. Diskusija. Darbas grupėje. Audiovizualiniai pristatymai.	Atvejo analizė Testas. Egzaminas	
Supras pagrindinių slaugos teorijų bei modelių pritaikymą slaugoje	Literatūros studijavimas.		

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Slaugos teorija: apibrėžimas, klasifikacija, reikšmė. Pagrindiniai slaugos teorijos komponentai: filosofija, koncepciniai modeliai ir teorijų schemas. Slaugos modelis: apibrėžimas, tikslai, reikšmė, komponentai. Slaugos modelių supratimas.	2		2				4	8	Mokymo ir mokslo literatūros studijos. Pasirengimas seminarams. Rašto darbų ir pranešimų pasirinkta tema parengimas.
2. Pagrindinės slaugos mokslo sąvokos: holizmas, humanizmas, paciento autonomija, paciento ir slaugytojo bendradarbiavimas.			2				2	8	
3. Slaugos mokslo objektas, uždaviniai, tyrimo metodai. Šiuolaikinis požiūris į sveikatą, slaugą, slaugos tikslus, slaugos procesą slaugos teorijoje.	2		3				5	10	
4. Slaugos profesijos ir teorijos istorinė raida: senieji laikai, antika, viduramžiai; naujieji ir naujausieji laikai. F.Naitingeil slaugos teorija.	2		4				6	12	
5. Šiuolaikinių slaugos teorijų ir modelių apžvalga: Evoliucinės slaugos teorijos. Streso – adaptacijos teorijos. Egzistencinės – fenomenologinės teorijos.	2		3				5	10	
6.N.Roper ir bendr. gyvenimo veiklos modelis. D.Orem savirūpos modelis	2		4				6	12	
7. A.H.Maslow teorija slaugos praktikoje. E.Eriksono teorija slaugos praktikoje. Biomedicininis slaugos modelis. V.Henderson slaugos modelis.			4				4	10	Mokymo ir mokslo literatūros studijos. Pasirengimas seminarams. Rašto darbų ir pranešimų pasirinkta tema parengimas.
8. B.Neuman sveikatos sistemų modelis. C.Roy adaptacinis modelis.			4				4	10	
9. I.King sąveikos modelis. H.E.Peplau vystymosi modelis			4				4	15	
Iš viso: 135	10		30				40	95	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Testas	20%	semestro eigoje	Teorinį testą sudaro 20 uždarojo tipo klausimų. Apibraukiant teisingus atsakymus, gali būti keli teisingi variantai. Vertinama 10 balų sistema: 10 balų – atlikus testą teisingai atsakyta 96 ir daugiau proc. klausimų; 9 balai – atlikus testą teisingai atsakyta 86-95 proc.

			<p>klausimų;</p> <p>8 balai – atlikus testą teisingai atsakyta 76-85 proc. klausimų;</p> <p>7 balai – atlikus testą teisingai atsakyta 66-75 proc. klausimų;</p> <p>6 balai – atlikus testą teisingai atsakyta 56-65 proc. klausimų;</p> <p>5 balai – atlikus testą teisingai atsakyta 50-55 proc.).</p> <p>4-0 balų – netenkinami minimalūs reikalavimai (atlikus testą teisingai atsakyta 49 ir mažiau proc. klausimų).</p>
Literatūros šaltinių analizė ir pristatymas	20%	Semestro metu	<p>Vertinami socialiniai gebėjimai (gebėjimas dirbti komandoje, gebėjimas laikytis etinių principų) ir teorinės žinios.</p> <p>Vertinimo kriterijai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dirbant komandoje studentas gebės atlikti mokslinės literatūros analizę ir teoriškai pagrįsti; - gebės apibendrinti informaciją ir ją pristatyti (komandoje) kolegoms bei dėstytojui; - ruošiant literatūros šaltinių pristatymą gebės laikytis etinių principų bendraujant su kolegomis; - gebės atsakyti į klausimus. <p>Vertinimo balais reikšmės:</p> <p>10 balų – Puikiai pristatė grupinį darbą, atsakė į visus pateiktus klausimus, puikiai geba formuluoti problemas, laikytis etikos. Teorinės žinios puikios.</p> <p>8-9 balai – studentas labai gerai/gerai pristatė grupinį darbą, atsakė į beveik visus pateiktus klausimus, gerai geba formuluoti problemas, laikytis etikos. Teorinės žinios geros/ labai geros.</p> <p>6-7 balai – studentas labai patenkinamai/vidutiniškai pristatė grupinį darbą, atsakė į daugiau nei pusę pateiktų klausimų, patenkinamai/vidutiniškai geba formuluoti problemas, laikytis etikos. Teorinės žinios vidutiniškos/patenkinamos.</p> <p>5 balai – studentas silpnai (paviršutiniškai) pristatė grupinį darbą, atsakė į pusę pateiktų klausimų, silpnai geba formuluoti problemas, laikytis etikos. Teorinės žinios paviršutiniškos.</p> <p>4-0 balai – studentas nepristatė grupinio darbo. Iš pateiktų klausimų atsakė į mažiau kaip pusę. Netenkinami minimalūs reikalavimai.</p>
Egzaminas	60%	Semestro pabaigoje	<p>Testas raštu iš 40 uždarų klausimų. Vertinamos teorinės žinios.</p> <p>Žinios vertinamos pagal dešimtbalę sistemą.</p> <p>Vertinimo balais reikšmės:</p> <p>10 balų – studentas puikiai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją analizuoti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Atsakyta ne mažiau kaip 90 proc. klausimų.</p> <p>8-9 balai – studentas labai gerai/gerai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją sisteminti ir apibendrinti,</p>

			<p>tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Laikant raštu – atsakyta ne mažiau kaip 85 proc. klausimų (9 balai) ar 75 proc. klausimų (8 balai).</p> <p>6-7 balai – studentas patenkinamai/vidutiniškai įsisavino studijuotą medžiagą, dalis sąvokų ir terminų vartojama netiksliai. Laikant raštu – atsakyta ne mažiau kaip 65 proc. klausimų (7 balai) ar 55 proc. klausimų (6 balai).</p> <p>5 balai – studentas silpnai (paviršutiniškai) įsisavino studijuotą medžiagą, netiksliai vartoja sąvokas ir terminus. Laikant raštu – atsakyta ne mažiau kaip 50 proc. klausimų.</p> <p>4-0 balai – studentas neįsisavino studijuotos medžiagos; terminus ir sąvokas vartoja netinkamai. Laikant raštu – atsakyta mažiau kaip 50 proc. klausimų.</p>	
Galutinis įvertinimas			Egzamino kaupiamasis pažymys susideda iš: egzamino žinių vertinimo (K – 0,6), koliokviumo (testo) teorinių žinių vertinimo (K – 0,2) ir literatūros šaltinių analizės ir pristatymo atlikimo vertinimo (K – 0,2)	
Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Pukinskienė D.	2011	Slaugos filosofija ir teorija		http://www.esparama.lt/es_parama_pletra/failai/ESFproduktai/2012_slaugos_filosofija.pdf
Martha Raile Alligood	2017	Nursing Theorists and Their Work - E-Book– Nursing Theorists and Their Work ...		https://books.google.lt/books?hl=lt&lr=&id=I7stDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=+e+book+nursing+theoretical+models&ots=yWyM_XOPh8&sig=Xa8nCQCLljKisPZPdRDCqeJgFpw&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
Joyce J. Fitzpatrick, Ann L. Whal	2008	Koncepciniai slaugos modeliai: analizė ir taikymas.		Vilnius: Greita spauda
<u>Melanie McEwen, Evelyn M. Wills.</u>	2018	Theoretical Basis for Nursing.	ISBN-10: 1605473235 ISBN-13: 978-1605473239	Lippincott Williams & Wilkins; Third, North American Edition
Kalibatienė D.	2008	Slaugos teorija		Vilnius: UAB „Greita spauda“ leidykla
Papildoma literatūra				
<u>Marilyn E. Parker</u>	2010	Nursing Theories and Nursing Practice	ISBN-10: 080362168X ISBN-13: 978-0803621688	F.A. Davis Company; 3 edition

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Žaidimo reikšmė vaiko gyvenime	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): j. asist. Monika Makutienė	Medicinos fakultetas Sveikatos mokslų institutas Reabilitacijos, fizinės ir sporto medicinos katedra Santariškių g. 7
Kitas / a (-i):	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė ir/ar nuotolinė (dalis paskaitų)	Rudens ar pavasario semestras	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 kreditai	135 valandos	60 valandos	75 valandos

Dalyko (modulio) tikslas		
Žaidimo reikšmė vaiko gyvenime dalyku siekiama supažindinti ir ugdyti supratimą ir suvokimą apie vaiko raidos etapus, žaidimo formas, rūšis, žaidimų taikymo galimybes įvairiose srityse. Ugdyti tarpdisciplininę kompetenciją: kaip skirtingi specialistai gali naudoti žaidimą, kaip bendravimo, bendradarbiavimo, vertinimo ar kaip terapijos elementą savo darbe.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Demonstruos žinias apie vaikų raidos etapus: sugebės atskirti skirtingus raidos etapus ir jų ypatumus.	Paskaita, diskusija	Testas (egzaminas)
Demonstruos žinias apie skirtingas žaidimų rūšis: sugebės įvertinti žaidimų reikšmę skirtingais amžiaus tarpsniais.	Paskaita, diskusija	Testas (egzaminas)
Demonstruos žinias apie žaidimų terapiją ir jos taikymo sritis.	Paskaita, diskusija	Testas (egzaminas)
Demonstruos žinias apie žaidimo reikšmę vaiko gyvenime bendraujant ir bendradarbiaujant tarpdisciplininėse komandose.	Diskusija, projekto rengimas	Darbas seminarų metu
Bus savarankiškai pasirengęs semtis žinių apie žaidimų reikšmę, skirtingas	Informacijos paieška, literatūros skaitymas, pranešimo rengimas ir pristatymas	Projekto pristatymas

žaidimų rūšis ir jų įtaką vaiko gyvenime.		
---	--	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Įvadas. Supažindinimas su kurso pagrindiniais aspektais.	2						2	2	Literatūros ir paskaitų medžiagos analizė ir pasiruošimas diskusijoms.
2. Vaiko raidos etapai: terminologija, raidos etapų ypatumai, fizinė, kognityvinė, emocinė, socialinė raida.	6		12				18	15	Literatūros ir paskaitų medžiagos analizė ir pasiruošimas diskusijoms.
3. Žaidimas, žaidimo rūšys: terminologija, žaidimas skirtingais raidos etapais, svarba tobulėjimui.	6		12				18	15	Literatūros ir paskaitų medžiagos analizė ir pasiruošimas diskusijoms.
4. Žaidimų terapija, taikymo sritys.	2		4				6	7	Literatūros šaltinių analizė.
5. Žaidimo taikymo galimybės skirtingose srityse.	2		4				6	6	Literatūros šaltinių analizė.
6. Projekto rengimas ir pristatymas.			10				10	30	Informacijos paieška, mokslinės literatūros analizė, projekto rengimas.
Iš viso	18		42				60	75	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Dalyvavimas seminarų metu	20%	Semestro metu	2 balai – studentas aktyviai dalyvauja seminarų metu, įsitraukia į diskusijas, dalyvauja grupinėse veiklose, dalyvauja daugiau nei pusėje seminarų. 1 balas – studentas kartais įsitraukia į diskusijas, dalyvauja daugiau nei pusėje seminarų. 0 balų – studentas nedalyvauja diskusijose arba praleidžia daugiau nei pusę seminarų.
Projekto pristatymas	40%	Semestro metu	Studentas parengia projektą remiantis moksliniais šaltiniais, naudoja įvairius kūrybinius elementus ir pristato seminaro metu. Temas galima rinkti iš siūlomų variantų arba pasiūlyti savo ir suderinti su dėstytoju. Vertinimo kriterijai. Vertinamos 4 projekto pristatymo sritys: 1) temos atskleidimas, kūrybiškumas, 2) projekto apimtis ir forma, 3) mokslinių šaltinių naudojimas, 4) terminologija, kalbos taisyklumas. 1. Temos atskleidimas, kūrybiškumas: 2 balai – tiksliai ir pilnai atskleistas temos turinys, pristatymas glaustas, tikslus, logiškas ir kūrybiškai organizuotas; 1,5 balas – pristatymo turinys atitinka temą, logiškas, tačiau nepakankamai kūrybiškai organizuotas; 1 balas -

			<p>pristatymo turinys atitinka temą, tačiau nepakankamai logiškai ir kūrybiškai organizuotas; 0,5 balo – nepakankamai tiksliai atskleistas temos turinys; 0 balų – pristatymas neinformatyvus, nelogiškai organizuotas, neatskleistas temos turinys.</p> <p>2. Apimtis ir forma: 1 balas – projekto pristatymas tinkamos apimties, skaidruolės tvarkingos ir aiškios, neperkrautos; 0,5 balo – netinkama apimtis, pristatymas nepakankamai informatyvus, skaidruolės perkrautos informacija; 0 balų – pristatymas per trumpas ar per daug išplėstas, skaidruolės netvarkingos, perkrautos.</p> <p>4. Moksliniai šaltiniai: 0,5 balo – analizuojami įvairūs mokslinės literatūros šaltiniai, jie tinkami cituojami; 0 balų – pristatymas parengtas neanalizuojant mokslinės literatūros šaltinių.</p> <p>5. Terminologija, kalbos taisyklingumas: 0,5 balo – teisingai ir tiksliai naudojami terminai; pristatymo kalba sklandi ir taisyklinga. Tekstas be gramatinių ir stiliaus klaidų; 0 balų – neteisingai naudojami arba nenaudojami specialieji terminai, pristatymo tekste yra daug gramatinių ir stiliaus klaidų ir kalba netaisyklinga.</p> <p>Įvertinimas nepristačius projekto – 0 balų.</p>
Egzaminas - testas	40%	Sesijos metu	<p>Testą sudaro 20 uždaro tipo klausimų. Vertinimas: 4 balai – 20-16 teisingų atsakymų, 3 balai – 15-10 teisingų atsakymų, 2 balai – 9-5 teisingų atsakymų, 1 balas – 4-1 teisingų atsakymų.</p>

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Asta Jakimavičienė	2017 m.	Žaidimų teorija		Kaunas: Kauno kolegijos leidybos centras https://dspace.kaunokolegija.lt/bitstream/handle/123456789/125/Zaidimu%20teorija.pdf
Rita Žukauskienė	2012	Raidos psichologija: integruotas požiūris		Margi rašta
Papildoma literatūra				
Lina Budrienė, Vaiva Strukčinskaitė	2020	Kūdikių motorinė raida ir judėjimo įgūdžių lavinimas		Vilniaus universiteto leidykla
Karen Fried	2022	Gydymas žaidimu		Žmogaus psichologijos studija
Aletha J. Solter	2020	Prieraišusis žaidimas. Kaip spręsti vaikų elgesio problemas žaidžiant, juokiantis, ir užmezgant su jais ryšį		Žmogaus psichologijos studija
David A., Crenshaw, Anne L. Stewart and Dee C. Ray	2024	Play Therapy Second Edition Theory, Research, and Practice		The Guilford Press

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Medicinos fakultetas, tel. 2398700, faks. 2398705, M.K.Čiurlionio g. 21, LT-03101 Vilnius, el. p.: mf@mf.vu.lt
Dokumento pavadinimas (antraštė)	TARYBOS NUTARIMAS DĖL INDIVIDUALIŲJŲ - BENDRŲJŲ UNIVERSITETINIŲ STUDIJŲ DALYKŲ APRAŠŲ TVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-02-21 Nr. (1.13 E) 150000-TPN-27
Adresatas	–
Dokumentą pasirašė	Profesorius Eugenijus Lesinskas
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-02-21 12:28:56
Registratorius	Komunikacijos koordinatore Indrė Mažeikienė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-02-21 13:43:12
Dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2025-02-21 atspausdino Komunikacijos koordinatore Indrė Mažeikienė

Nuorašas tikras
Vilniaus universitetas
2025-02-21